

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІГНАТЕНКО Володимир Васильович

УДК 343.132.2 : 341.45

**РОЗШУК ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНФІСКАЦІЇ МАЙНА В МЕХАНІЗМІ
СПІВРОБІТНИЦТВА ДЕРЖАВ У БОРОТЬБІ ЗІ ЗЛОЧИНАМИ**

12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика;
судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Запоріжжя – 2010

Дисертацією є рукопис

Робота виконана на кафедрі цивільного та кримінального права і процесу юридичного факультету Чорноморського державного університету ім. Петра Могили

Науковий керівник - кандидат юридичних наук, доцент
Стратонов Василь Миколайович,
Херсонський державний університет,
завідувач кафедри галузевого права,
Заслужений юрист України.

Офіційні опоненти: доктор юридичних наук, доцент
Карпов Никифор Семенович,
Київський національний університет
внутрішніх справ,
професор кафедри кримінального процесу;

кандидат юридичних наук, доцент
Сербін Микола Миколайович,
Запорізький юридичний інститут Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ,
завідувач кафедри кримінально-правових дисциплін.

Захист відбудеться «23» червня 2010 р. о 13 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 17.127.07 Класичного приватного університету за адресою: 69002, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 70-б, ауд. 124.

З дисертацією можна ознайомитися у бібліотеці Класичного приватного університету за адресою: 69002, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 70-б, ауд. 114.

Автореферат розісланий «20» травня 2010 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

Н.О. Армаш

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Розшук, арешт та конфіскації майна на території іншої держави – це нова форма правової допомоги в кримінальних справах, яка постала на міжнародному рівні в останні роки XX ст. та покликана забезпечувати ефективне повернення доходів від злочинної діяльності, майна потерпілих осіб тощо.

Зіставлення положень Європейської конвенції про відмивання, виявлення, арешт і конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, від 08.11.1990 р., Конвенції держав - учасниць СНД «Про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах» у редакції від 07.10.2002 р., Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією від 27.01.1999 р. із чинним кримінально-процесуальним законодавством України свідчить про відсутність в останньому механізмів реалізації такої форми правової допомоги в кримінальних справах, а самі лише підстави для її надання й отримання, які закріплені у відповідних міжнародно-правових документах, не забезпечують повною мірою потреби слідчо-судової практики. Тим більше, що за умовами абсолютної більшості міжнародних договорів, чинних у розглядуваній сфері правовідносин, під час виконання запитів іноземних держав про надання правової допомоги застосуванню підлягає кримінально-процесуальне законодавство тієї країни, якій адресовано запит.

Крім цього, як свідчить анкетування, проведене нами в межах дисертаційного дослідження серед слідчих працівників прокуратури, податкової міліції й органів внутрішніх справ Херсонської та Кіровоградської областей, 68% респондентів визначають недосконалість норм чинного КПК України причиною складності вжиття заходів забезпечення конфіскації майна на території України.

Відтак, постає необхідність удосконалення правил здійснення розшуку та забезпечення конфіскації майна в кримінально-процесуальному законодавстві України з метою належного правового регулювання порядку реалізації цього виду правової допомоги в механізмі співробітництва України з іншими державами в боротьбі зі злочинами.

Теоретично важливим і практично актуальним питанням міжнародного співробітництва держав у сфері кримінального процесу свого часу приділяли увагу як дореволюційні вчені (М.Ф. Владимирський-Буданов, В.П. Даневський, П.Е. Казанський, Ф.Ф. Мартенс, Н.С. Таганцев та ін.), так і зарубіжні (О.І. Бастрикін, М.В. Буроменський, Л.Н. Галенська, В.П. Зимін, Г.В. Ігнатенко, І.І. Карпець, В.М. Кудрявцев, Є.Г. Ляхов, О.В. Наумов, В.П. Панов, О.Г. Волеводз, В.М. Волженкіна). Серед вітчизняних учених на увагу заслуговують наукові доробки Ю.П. Аленіна, Н.М. Ахтирської, П.Н. Бірюкова, О.І. Виноградової, Л.А. Гарбовського, В.Г. Гончаренка, Ю.М. Грошевого, А.В. Іщенка, Н.С. Карпова, М.В. Лошицького, В.Г. Лукашевича, А.Г. Маланюка, В.Т. Маляренка, М.М. Михеєнка, В.В. Мілінчук, В.В. Молдована, В.Т. Нора, М.І. Пашковського, М.М. Сербіна,

А.С. Сизоненка, С.М. Стахівського, С.Г. Стеценка, В.М. Стратонова, В.Я. Тація, В.М. Тертишника, Л.Д. Удалової, О.Г. Халіуліна, В.П. Шибко, О.С. Юніна.

Однак щодо питання розшуку та забезпечення конфіскації майна в механізмі співробітництва держав у боротьбі зі злочинами, то наукові дослідження із цієї проблематики мають вибірковий характер. Зокрема, за межами досліджень залишились питання про місце розшуку та забезпечення конфіскації майна в механізмі співробітництва держав у вказаній сфері, його принципи й міжнародно-правове регулювання, процесуальні особливості надання цього виду правової допомоги в кримінальних справах за участю органів досудового слідства України. Удосконалення норм чинного кримінально-процесуального законодавства України, що регулюють міжнародне співробітництво в боротьбі зі злочинами, неможливе без поглибленого наукового дослідження вказаних питань.

Сукупність наведених обставин створила передумови для віднесення нових наукових розробок зазначеної проблематики до актуальних та обумовила вибір теми дослідження та визначення відповідних напрямів, що забезпечать їх належне теоретико-правове опрацювання.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Тема дослідження відповідає комплексній програмі профілактики правопорушень на 2007-2009 рр., що затверджена Постановою Кабінету Міністрів України № 1767 від 20.12.2006 р. Тема схвалена рішенням вченої ради Чорноморського держуніверситету ім. Петра Могили у межах цільової комплексної теми наукових досліджень юридичного факультету „Гуманізація юридичної практики: проблеми та перспективи” (протокол № 9 (62) від 22.05.2008 р.).

Мета й завдання дослідження. *Мета* дослідження - на підставі аналізу теоретичних засад, чинного кримінально-процесуального законодавства й міжнародних договорів обґрунтувати місце розшуку та забезпечення конфіскації майна в механізмі співробітництва держав у боротьбі зі злочинами.

Для досягнення зазначеної мети поставлено такі *завдання*:

- уточнити визначення поняття, змісту, основних напрямів, форм та механізму співробітництва держав у боротьбі зі злочинами;
- схарактеризувати правову допомогу в кримінальних справах як один із напрямів співробітництва держав у боротьбі зі злочинами, та її основні види;
- охарактеризувати міжнародно-правове регулювання й визначити принципи розшуку та забезпечення конфіскації майна на території іншої держави;
- опрацювати окремі процесуальні й процедурні питання запиту та надання органами досудового слідства України правової допомоги у виді розшуку та забезпечення конфіскації майна;
- внести та обґрунтувати пропозиції щодо вдосконалення кримінально-процесуального законодавства України з питань надання органами досудового слідства України правової допомоги у виді розшуку й забезпечення

конфіскації майна.

Об'єктом дослідження є нормативно врегульовані суспільні відносини, що виникають у ході розшуку та забезпечення конфіскації майна в механізмі співробітництва держав у боротьбі зі злочинами.

Предметом дослідження є діяльність органів досудового слідства України зі здійснення розшуку й забезпечення конфіскації майна в механізмі співробітництва держав у боротьбі зі злочинами.

Методи дослідження. Методологічною основою дисертаційного дослідження є сукупність методів і прийомів наукового пізнання. Загальнометодологічну основу дисертаційного дослідження становить діалектичний метод наукового пізнання. За допомогою логіко-семантичного методу поглиблено понятійний апарат співробітництва держав у боротьбі зі злочинами й у сфері кримінального судочинства (підрозділи 1.1-1.3). Порівняльно-правовий метод дав можливість виокремити у наукових дослідженнях відмінні та споріднені аспекти щодо визначення поняття, змісту, основних напрямків і форм співробітництва держав у боротьбі зі злочинами (підрозділи 1.1-1.3, 2.1, 2.2). Метод соціологічного опитування застосовувався для з'ясування ефективності діяльності органів досудового слідства України щодо розшуку та забезпечення конфіскації майна, а статистичний метод – у процесі вивчення й узагальнення такої практики (підрозділ 3.3). За допомогою методу аналізу та синтезу визначено зміст міжнародного співробітництва держав у боротьбі зі злочинами (підрозділ 1.1), його основні напрями, форми та механізм (підрозділ 1.2), охарактеризовано правову допомогу у кримінальних справах (підрозділ 1.3), принципи та міжнародно-правове регулювання розшуку та забезпечення конфіскації майна на території іншої держави (підрозділи 2.1 і 2.2). Логіко-семантичний та компаративний методи використано для визначення шляхів удосконалення кримінально-процесуального законодавства (підрозділи 3.1-3.3).

Нормативною основою роботи є Конституція України; міжнародно-правові договори; Кримінально-процесуальний кодекс України; Проект КПК України, зареєстрований у Верховній Раді України 13.12.2007 р. № 1233; акти Президента України, Кабінету Міністрів України та інших органів виконавчої влади. Дисертантом вивчено також окремі положення законодавства Російської Федерації про арешт майна юридичних осіб, позитивні здобутки якої можуть бути використані в Україні.

Емпіричну основу дослідження становлять статистичні показники й матеріали практичної діяльності Відділення міжнародно-правових доручень ГСУ МВС України за 2006-2008 рр., а також результати анкетування 169 слідчих працівників прокуратури, податкової міліції та органів внутрішніх справ Херсонської й Кіровоградської областей.

Наукова новизна одержаних результатів. У результаті проведеного дослідження сформульовано ряд нових наукових положень та висновків, які полягають у такому:

уперше:

- визначено, що співробітництво держав у боротьбі зі злочинами у вузькому значенні є комплексною галуззю законодавства, яка являє собою органічну систему внутрішньо узгоджених правових норм, що сформувалась на підставі інтересів держав і потреб юридичної практики, та регулює кримінально-правові й кримінально-процесуальні відносини держав;

- визначено й класифіковано правові принципи розшуку та забезпечення конфіскації майна на території іншої держави;

удосконалено:

- розуміння міжнародно-правових основ розшуку й забезпечення конфіскації майна в механізмі співробітництва держав у боротьбі зі злочинами, на основі яких визначено розшук та забезпечення конфіскації майна одним із видів правової допомоги в кримінальних справах, що є специфічним видом правовідносин, ускладнених іноземним елементом, із власним об'єктом, суб'єктами та змістом;

- словесне позначення терміну «міжнародний розшук, арешт та конфіскація одержаних злочинним шляхом грошових коштів та майна, а також доходів від злочинної діяльності», яке запропоновано змінити на «розшук та забезпечення конфіскації майна на території іншої держави»;

- положення ст. 126 КПК України та статей 637 і 641 Проекту КПК України, статей 6 та 104 Конвенції держав-учасників СНД «Про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах» в редакції від 07.10.2002 р. (далі – Конвенція держав-учасників СНД від 07.10.2002 р.);

- висновок про доцільність запровадження практики укладення міждержавних угод на обласному рівні в межах прикордонних областей, передбачивши ними можливість здійснення розшуку та забезпечення конфіскації майна за спрощеною процедурою;

- висновок про необхідність удосконалення змісту більшості договорів про правову допомогу, особливо тих, що укладені за часів УРСР (СРСР), та змісту відомчих інструкцій, які визначають порядок запитування та надання правової допомоги в кримінальних справах, шляхом їх доповнення окремими положеннями про обов'язкові вимоги до форми й змісту доручення щодо розшуку та забезпечення конфіскації майна, порядку їх підготовки, надсилання й виконання;

дістало подальшого розвитку:

- теоретико-правове трактування понять «напрямки співробітництва держав у боротьбі зі злочинами», «механізм співробітництва держав у боротьбі зі злочинами»;

- уточнено перелік напрямів та форм співробітництва держав у боротьбі зі злочинами.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес:

- у науково-дослідній сфері – висновки дисертаційного дослідження

можуть слугувати теоретичною основою для подальшої розробки проблем надання правової допомоги в кримінальних справах;

- у правотворчості – у результаті дослідження сформульовано ряд пропозицій щодо внесення змін і доповнень до чинного законодавства, зокрема, КПК України, Проекту КПК України, договорів про правову допомогу у кримінальних справах, відомчих нормативних актів, які регулюють порядок надання правової допомоги у кримінальних справах;

- у правозастосовчій сфері використання одержаних результатів дасть змогу вдосконалити практичну діяльність органів досудового слідства щодо надання правової допомоги у вигляді розшуку та забезпечення конфіскації майна (протокол № 8 від 25.07.2007 р. науково-методичної ради при прокуратурі Херсонської області; акт впровадження № 1/885 від 25.11.2009 р.);

- у навчальному процесі матеріали дисертації використовуються під час проведення занять із таких дисциплін, як: «Досудове слідство в ОВС», «Кримінальний процес» та «Оперативно-розшукова діяльність» у Кіровоградському юридичному інституті ХНУВС (акт впровадження від 07.12.2009 р.).

Апробація результатів дисертації. Основні ідеї, положення й висновки дисертаційного дослідження було оприлюднені дисертантом на міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференціях і семінарах, зокрема: “Проблеми гармонізації законодавства країн СНД та Європейського Союзу” (м. Ірпінь, 2004 р.), “Юридичні читання молодих вчених” (м. Київ, 2004 р.), “Правове життя: сучасний стан та перспективи розвитку” (м. Луцьк, 2007 р.), “Актуальні проблеми національного законодавства” (м. Кіровоград, 2008 р.), “Проблеми протидії злочинам у сфері фінансово-господарської діяльності” (м. Київ, 2008 р.).

Публікації. Основні положення й результати дисертації викладені в п’яти статтях, опублікованих у виданнях, що визнані Вищою атестаційною комісією України фаховими для юридичних наук, а також чотирьох тезах доповідей на науково-практичних конференціях. Загальний обсяг публікацій становить 2,95 авт. арк.

Структура й обсяг дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, що включають дев’ять підрозділів, висновків, додатків та списку використаних джерел. Повний обсяг дисертації становить 256 сторінок, з яких основний текст – 188, список використаних джерел 193 найменування і займає 25 сторінок, додатки - 43 сторінки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У *вступі* обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено його зв’язок з науковими планами та програмами, мету й завдання, об’єкт і предмет, методи дослідження, наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, дані про апробацію результатів та публікації.

Розділ 1 «Теоретико-правові засади співробітництва держав у боротьбі зі злочинами» містить чотири підрозділи.

У підрозділі 1.1. *«Поняття та зміст співробітництва держав у боротьбі зі злочинами»* подано ґрунтовний аналіз теоретичних положень, у тому числі існуючих наукових позицій українських та зарубіжних учених-процесуалістів, науковців у галузі кримінального процесу, міжнародного кримінального права, щодо визначення поняття міжнародного співробітництва держав у боротьбі зі злочинами і його змісту, в широкому та вузькому значенні.

Автор проаналізувавши правові джерела, які регулюють процес співробітництва держав у вказаній сфері, і відповідні праці науковців (В.Г. Буткевича, Ю.М. Колосова, Е.С. Кривчікова, В.М. Кудрявцева, В.П. Панова, Ю.А. Решетова, М.Ю. Черкеса), наводить власне визначення поняття «міжнародне співробітництво держав у боротьбі зі злочинами» у вузькому розумінні.

При цьому на підставі визначеного співвідношення міжнародного співробітництва у сфері кримінального судочинства та міжнародного кримінального права з міжнародним співробітництвом у боротьбі зі злочинами (за предметом регулювання, завданнями, методами, правовими джерелами, правовою природою) дисертант доводить, що останнє є комплексною галуззю законодавства, яка представляє собою органічну систему внутрішньо узгоджених правових норм та сформувалась на підставі інтересів держав і потреб юридичної практики; регулює відносини співробітництва держав у боротьбі зі злочинами кримінально-правового й кримінально-процесуального характеру.

Зроблено висновок, що міжнародне співробітництво держав у боротьбі за злочинністю не має властивого лише їй предмета й методу, а застосовується до відносин, врегульованих нормами міжнародного кримінального права та міжнародного співробітництва у сфері кримінального судочинства.

У підрозділі 1.2. *«Основні напрями, форми та механізм співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю»* досліджено співробітництво держав у боротьбі зі злочинами в широкому розумінні як специфічну діяльність держав у сфері запобігання злочинності, боротьби з нею та поведження зі злочинцями; наведено основні напрями та форми такого співробітництва, визначено його механізм.

На підставі думок учених-міжнародників і процесуалістів дисертантом встановлено, що в науковій літературі по-різному визначаються напрями міжнародного співробітництва та його форми (С.В. Бородін, Л.М. Галенська, В.Л. Грохольський, Є.Г. Ляхов, Л.Д. Тимченко), інколи ці два поняття ототожнюються, що призводить до певних теоретичних неточностей. Це пов'язано із тим, що поняття “напрями міжнародного співробітництва в боротьбі зі злочинами” та “форми міжнародного співробітництва в боротьбі зі злочинністю” різні за своїм змістом і самостійно характеризують міжнародне

співробітництво у вказаній сфері, а тому не можуть бути тотожними.

Аналіз наукових поглядів щодо питання про форми й напрями міжнародного співробітництва держав у боротьбі зі злочинами засвідчив, що ці правові категорії більш точно та правильно визначено в працях С.В. Бородіна, О.І. Виноградової, Л.М. Галенської, В. Іващенко, В.В. Камінського та Є.Г. Ляхова.

Зроблено висновок, що формами міжнародного співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю є способи (чітко встановлений порядок) його здійснення. Такими формами на сьогодні є співробітництво в межах міжнародних органів й організацій та співробітництво на підставі (у межах) міжнародних угод.

Уточнено перелік основних напрямів міжнародного співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю, до якого віднесено: міжнародну правову допомогу в кримінальних справах; надання практичної професійно-технічної допомоги окремим державам у вирішенні проблем злочинності, вивченні цих проблем та питань пенітенціарної системи; визнання небезпеки для співтовариства держав певних кримінальних діянь і необхідності застосування заходів для їх припинення; науковий напрям (обмін національним науковим та практичним досвідом, проведення спільних досліджень); інформаційний напрям (обмін довідковою, оперативно-розшуковою криміналістичною інформацією тощо).

Зроблено висновок, що основні напрями міжнародного співробітництва у боротьбі із злочинами можна поділити на три групи: 1) напрями кримінально-правового спрямування; 2) напрями кримінально-процесуального спрямування; 3) напрями науково-методичного й інформаційного спрямування.

Запропоновано та обґрунтовано власне визначення поняття «напрями міжнародного співробітництва в боротьбі зі злочинами» як врегульовані нормами міжнародних договорів, загальновизнаними принципами міжнародного права й нормами внутрішнього законодавства держав, шляхи взаємодії держав, здійснюваної в певній формі, кримінально-правового, кримінально-процесуального та/або науково-методичного й інформаційного характеру.

Узагальнюючи думки учених щодо поняття міжнародного співробітництва в боротьбі зі злочинністю, дисертант вважає, що механізм міжнародного співробітництва в боротьбі зі злочинністю є системою напрямів та форм співробітництва держав, а також підстав для взаємодії уповноважених суб'єктів, вибору та застосування ними того чи іншого напрямку, або тієї чи іншої форми взаємодії, а також відмови у ній.

Автор пропонує частину першу ст. 637 Проекту КПК України, підготовленого робочою групою на чолі з народним депутатом України В. Мойсиком, доповнити такими пунктами: «Видача осіб, які вчинили злочин (екстрадиція)» та «Прийняття провадження в кримінальній справі».

У підрозділі 1.3. «Правова допомога у кримінальних справах – один із

напрямів співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю» обґрунтовано співвідношення правової допомоги в кримінальних справах зі співробітництвом держав у боротьбі зі злочинністю, а також співробітництвом у сфері кримінального судочинства.

Зазначено, що в науковій літературі мають місце різні думки щодо правової природи міжнародного співробітництва держав у сфері кримінального процесу; по-різному розв'язується питання співвідношення понять “міжнародна правова допомога в кримінальних справах” та “міжнародне співробітництво держав у сфері кримінального судочинства” (П.М. Бірюков, О.І. Виноградова, В.П. Панов, М. Смирнов).

Дисертантом підтримується думка М. Смирнова про те, що міжнародне співробітництво держав у сфері кримінального судочинства є окремою підгалуззю кримінального процесу, що перебуває на стику міжнародного та кримінально-процесуального права.

Однак, на противагу М. Смирнову, який відносить правову допомогу в кримінальних справах до міжнародного співробітництва держав у сфері кримінального судочинства, автором визначено, що правова допомога в кримінальних справах, як інститут міжнародного права, є складовою міжнародного співробітництва держав у боротьбі зі злочинами, а її окремі види – процесуальними напрямками здійснення міжнародного співробітництва у сфері кримінального судочинства.

У підрозділі 1.4. *«Основні види (форми) правової допомоги в кримінальних справах»* на основі правил формальної логіки щодо співвідношення форми та змісту здійснено аналіз міжнародних договорів у сфері правової взаємодопомоги, в яких Україна є одним з учасників, з'ясовано зміст, основні види правової допомоги, визначено типові форми, притаманні більшості договорів про правову допомогу, та нетипові – нові.

Зміст правової допомоги в кримінальних справах безпосередньо визначається та структурується таким чином, як це зроблено в міжнародно-правових документах (типових договорах, конвенціях, двосторонніх та багатосторонніх угодах, договорах тощо), які, у свою чергу, визначають зміст діяльності конкретних суб'єктів у розглядуваній сфері.

Дисертантом підтверджено думку про те, що видами правової допомоги безпосередньо виступають процесуальні дії, які закріплені в міжнародних договорах. Однак їх перелік не є вичерпним та може охоплювати виконання інших процесуальних дій (наприклад, ст. 57 Договору між Україною та Литовською республікою про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах від 7.07.1993 р.).

На основі аналізу наукових позицій щодо видачі (екстрадиції) (О.І. Виноградової, С.М. Вихриста, В.М. Гребенюка, А.Г. Маланюка, М.І. Пашковського) уточнено, що видачу (екстрадицію) необхідно вважати видом правової допомоги в кримінальних справах.

Погоджуючись з позицією О.Г. Волеводза та В.М. Кузьменка щодо того, що в результаті прийняття ряду міжнародно-правових документів з'явилися

нові напрямки міжнародного співробітництва, автором, на противагу їм, зауважено, що розшук та забезпечення конфіскації майна на території іншої держави є одним із видів правової допомоги в кримінальних справах.

На основі положень формальної логіки доведено висновок про необхідність зміни словесного позначення терміна “міжнародний розшук, арешт та конфіскація одержаних злочинним шляхом грошових коштів та майна, а також доходів від злочинної діяльності”, запропонованого О.Г. Волеводзом, на “розшук та забезпечення конфіскації майна на території іншої держави”. У результаті цього термін, стає більш точним та конкретним, а також, лаконічнішим.

Дисертантом розроблено пропозиції щодо внесення змін до статей 6 та 104 “Конвенції про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах” у редакції від 07.10.2002 р., якими передбачено необхідність заміни словосполучення “міжнародний розшук, арешт (вилучення) грошових коштів та майна одержаних злочинним шляхом, а також доходів від злочинної діяльності” на “розшук та забезпечення конфіскації майна на території іншої держави”.

Розділ 2 «Міжнародно-правове регулювання та принципи розшуку й забезпечення конфіскації майна на території іншої держави» містить три підрозділи.

У підрозділі 2.1. *«Міжнародно-правове регулювання розшуку та забезпечення конфіскації майна на території іншої держави»* проаналізовано норми міжнародно-правових документів, визначено їх регулятивний вплив на процес розшуку та забезпечення конфіскації майна на території іншої держави.

Автор на підставі аналізу системи документів, присвячених забезпеченню прав людини у сфері правосуддя, організації й діяльності органів кримінального судочинства, підтверджує висновок, зроблений О.Г. Волеводзом, про те, що на міжнародному рівні сформувалась система документів, які забезпечують міжнародно-правове регулювання розшуку та забезпечення конфіскації майна на території іншої держави та які визначають його правову природу, правову регламентацію, зміст і мету.

Дисертантом доповнено висновки О.Г. Волеводза в тій частині, що вище названі міжнародно-правові документи визначають розшук та забезпечення конфіскації майна як один із видів правової допомоги в кримінальних справах, який є специфічним видом правовідносин, ускладнених іноземним елементом, і характеризується в загальному вигляді наявністю власного об’єкта, суб’єкта та змісту.

Дослідження договорів про правову допомогу, особливо тих, що укладені за часів УРСР (СРСР), дало змогу дисертанту зробити висновок про необхідність включення до їх змісту такого виду правової допомоги, як розшук та забезпечення конфіскації майна на території іншої держави.

Автором встановлено, що зміст більшості застарілих договорів про правову допомогу в кримінальних справах потребує розширення існуючих

видів правової допомоги з включенням до них таких, що відповідають сучасним потребам діяльності органів досудового слідства та суду.

У підрозділі 2.2. *«Принципи розшуку та забезпечення конфіскації майна на території іншої держави»* на підставі дослідження кримінально-процесуального законодавства, міжнародних договорів, наукових поглядів щодо принципів міжнародного співробітництва у сфері кримінального судочинства, визначено принципи розшуку та забезпечення конфіскації майна, здійснено їх класифікацію.

На основі аналізу наукових праць С.В. Бородіна, О.І. Виноградової, Г.В. Ігнатенка, Є.Г. Ляхова та М.І. Смирнова, щодо принципів міжнародного співробітництва у сфері кримінального судочинства, та в боротьбі зі злочинністю встановлено, що на противагу різним думкам щодо їх систематизації учені однак згодні у поглядах щодо самого переліку принципів.

Враховуючи взаємозв'язок розшуку та забезпечення конфіскації майна зі співробітництвом держав у боротьбі зі злочинністю, визначено, що підґрунтям здійснення розшуку та забезпечення конфіскації майна є також сукупність правових принципів, які мають різноманітне правове закріплення, та поділяються на чотири групи: 1) принципи міжнародного права, які регулюють співробітництво держави в цілому (співробітництво, суверенна рівність держав, невтручання у внутрішні справи один одного, добросовісне виконання міжнародних зобов'язань); 2) принципи міжнародної правової допомоги в кримінальних справах (взаємність і добровільність співробітництва; дотримання суверенітету та безпеки договірних сторін; поступка частини суверенітету при проведенні процесуально-слідчих дій за участю громадян іншої держави; допустимість застосування іноземного законодавства при виконанні процесуально-слідчих дій, а також оперативно-розшукових заходів щодо запиту іншої держави тощо); 3) принципи розшуку та забезпечення конфіскації майна, як окремого правового інституту правової допомоги в кримінальних справах (якомога ширша співпраця з метою розслідування й судового розгляду справ, що стосуються конфіскації засобів і доходів; обов'язковість вживання заходів щодо забезпечення конфіскації; неприпустимість посилення на банківську таємницю як підставу для відмови в наданні правової допомоги); 4) окремі кримінально-процесуальні принципи, передбачені національним законодавством держав, які співпрацюють (законність; державна мова судочинства; рівність людей перед законом і судом; недоторканність житла; забезпечення таємниці листування, телефонних та інших розмов, телеграфної й поштової кореспонденції; забезпечення таємниці банківських вкладів; непорушність права власності).

Кожен принцип визначено з урахуванням його індивідуального та системного призначення.

Розділ 3 «Процедурні та процесуальні особливості провадження розшуку й забезпечення конфіскації майна за участю органів досудового слідства України» складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 3.1. *«Процедурні питання надання правової допомоги в*

кримінальних справах у виді розшуку та забезпечення конфіскації майна» проаналізовано чинне законодавство та міжнародні договори з метою належного визначення процедурних і процесуальних особливостей надання правової допомоги в кримінальних справах у виді розшуку та забезпечення конфіскації майна.

Доведено, що вибір Центрального органу для співробітництва з питань розшуку та забезпечення конфіскації майна залежить від стадії розгляду кримінальної справи й характеру клопотання (виконання процесуальних дій чи судового рішення).

Визначено, що за аналогією відповідно до законодавчо закріпленої договірної практики, чинних для України дво- та багатосторонніх договорів і законів про їхню ратифікацію, Генеральна прокуратура України (далі – ГПУ) є Центральним органом з надання правової допомоги в частині розшуку й забезпечення конфіскації майна у кримінальних справах, що перебувають на стадії досудового розслідування, а Міністерство юстиції України (далі – Мін’юст) – на стадії судового розгляду справ і виконання судових рішень.

Доведено, що Генеральна прокуратура України чи Мін’юст України при вирішенні питання про те, кому саме слід передати запит для виконання, керується, відповідно, нормами закону про предметну підслідність (підсудність), закріпленими в статтях 37 та 112 КПК України.

Обґрунтовано необхідність укладення типових угод органами внутрішніх справ, прокуратури, державної податкової інспекції, Служби безпеки України прикордонних областей України з правоохоронними органами прикордонних областей сусідніх до України держав, якими передбачити спрощений порядок здійснення розшуку та забезпечення конфіскації майна.

У підрозділі 3.2. «Окремі процесуальні питання запиту органами досудового слідства України правової допомоги у виді розшуку та забезпечення конфіскації майна» з метою належного визначення процесуальних особливостей надання правової допомоги в кримінальних справах у виді розшуку й забезпечення конфіскації майна проаналізовано чинне національне кримінально-процесуальне законодавство та міжнародні договори.

Відповідно до статей 125 і 126 КПК України, визначено, що процесуальними підставами для звернення органів досудового слідства України до уповноважених представників іншої держави з дорученням про надання правової допомоги в кримінальній справі у вигляді розшуку та забезпечення конфіскації майна є достатні дані, які дають право вважати, що на території цієї держави знаходиться необхідне майно.

Обґрунтовано, що доручення повинно складатись з дотриманням як загальних вимог до доручень про проведення процесуальних дій, так і специфічних, пов’язаних із характером запитуваних дій та відомчою належністю слідчого підрозділу.

Зокрема, запропоновано обов’язково вказувати в дорученні відомості

про розмір шкоди, якщо така була заподіяна в результаті діяння; якщо доручення включає в себе запит на надання банківської інформації, накладення арешту на банківські вклади, проведення обшуку чи виїмки, в тому числі в домоволодінні особи, необхідно додати засвідчену копію відповідного рішення суду чи постанови слідчого, санкціонованої прокурором. Зазначені пропозиції мають бути закріплені на рівні відомчих інструкцій, що регулюють порядок запитування та надання правової допомоги в кримінальних справах. Останні положення відповідають вимогам статей 126, 141 та 177 КПК України.

У підрозділі 3.3. «Окремі процесуальні питання надання органами досудового слідства України правової допомоги у виді розшуку та забезпечення конфіскації майна» досліджено окремі процесуальні питання надання органами досудового слідства України правової допомоги у виді розшуку та забезпечення конфіскації майна.

Доведено, що надання правової допомоги органами досудового слідства України у виді розшуку та забезпечення конфіскації майна на території України здійснюється на основі норм КПК України та відомчих наказів за результатами розгляду Центральним органом отриманого запиту (доручення, клопотання), що надійшов від уповноваженого органу іншої держави.

Репрезентовано висновок про те, що в разі направлення запитів про проведення процесуальних дій, виконання яких за законодавством держави, яка запитує, повинні передувати процедури прийняття рішень (наприклад, про обшук, проведення виїмки, накладення арешту на вклади тощо), до них повинні додаватись документи про рішення, прийняті у формі, встановленій національним законодавством держави, що запитує.

Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення ст. 126 КПК України шляхом її доповнення частинами такого змісту: «Для виконання цілей, закріплених у ст. 125 КПК України, орган дізнання, слідчий із дозволу прокурора, прокурор порушують перед суддею клопотання про накладення арешту на цінні папери, вклади учасника або засновника товариства, що є частками в статутному фонді товариства й належать підозрюваному, обвинуваченому або особам, що несуть відповідальність за їх дії. Суд розглядає це клопотання в порядку, визначеному ч. 5 ст. 177 КПК України.

Арешт на цінні папери накладається за місцем знаходження такого майна або за місцем обліку прав власників цінних паперів.

Не підлягають арешту цінні папери на пред'явника, що знаходяться в добросовісного набувача.

Арешт може бути накладено на майно, яке знаходиться в підозрюваного, обвинуваченого або інших осіб, якщо є достатні підстави вважати, що воно отримане в результаті злочинних дій підозрюваного, обвинуваченого».

Про необхідність удосконалення ст. 126 КПК України також висловились 68% опитаних дисертантом слідчих прокуратури, податкової міліції й органів внутрішніх справ Херсонської та Кіровоградської областей.

Запропоновано назву ст. 641 Проекту КПК України сформулювати так: «Надання правової допомоги у проведенні розшуку, арешту та конфіскації майна», а зміст цієї статті подати таким чином:

«1. У випадку необхідності розшуку, арешту та застосування інших заходів забезпечення конфіскації майна як кримінальної санкції та/або відшкодування шкоди заподіяної злочином, та/або його звернення в доход держави, що знаходиться за кордоном, прокурор, а також орган дізнання або слідчий з дозволу прокурора у порушеній кримінальній справі, чи такій, що знаходиться в їх провадженні, готує та передає доручення про це компетентному органу іноземної держави в порядку, передбаченому статтями 634-639 цього Кодексу. До направлення доручення прокурор, а також орган дізнання або слідчий за погодженням із прокурором звертається з поданням до слідчого судді за місцем провадження слідства про здійснення розшуку та накладення арешту на вказане майно. Слідчий суддя негайно розглядає подання і матеріали справи в порядку, передбаченому статтями 28, 270-272 цього Кодексу.

За наявності достатніх даних, які свідчать про те, що майно, яке підлягає розшуку та арешту, може слугувати встановленню обставин, що підлягають доказуванню у справі, прокурор, слідчий, орган дізнання повинні одночасно витребувати їх.

2. Вирок, який вступив у законну силу, відповідно до якого майно, що арештоване та знаходиться за кордоном, підлягає конфіскації, поверненню законним власникам або стягненню в порядку відшкодування заподіяної шкоди, направляється судом, що його ухвалив, компетентному органу іноземної держави з дорученням про його виконання в частині конфіскації майна та/або відшкодування шкоди, та/або передання в доход держави.

3. Прокурор, слідчий чи орган дізнання в межах своєї компетенції виконують передані їм у встановленому законом порядку доручення відповідних компетентних органів іноземних держав про розшук та забезпечення конфіскації майна відповідно до міжнародних договорів України або на підставі принципу взаємності, якщо запитувана процедура виконання узгоджується із законодавством України. Доручення виконується в порядку, визначеному ст. 645 цього Кодексу. Під час виконання доручення провадяться необхідні процесуальні дії й розшукові заходи, передбачені цим Кодексом та іншим законодавством. За наявності підстав, передбачених статтями 28, 260-264 цього Кодексу, під час виконання доручення може здійснюватись огляд, обшук, виїмка з винесенням відповідних постанов та зверненням з поданням до слідчого судді в порядку, передбаченому ст. 28 цього Кодексу.

4. Арешт на майно, розшукане за дорученням, накладається в порядку, передбаченому главою 34 цього Кодексу. Про результати розшуку та накладення арешту повідомляються компетентні органи іноземної держави з одночасним направленням їм постанов, протоколів проведення процесуальних дій та інших документів, зібраних під час виконання доручення, та роз'ясненням положень частини п'ятої цієї статті.

5. Розшукане та арештоване майно на території України, на яке були спрямовані злочинні дії, за мотивованим дорученням компетентного органу іноземної держави може бути передане їм для використання в якості речових доказів у кримінальній справі за умови їх повернення в Україну після завершення розслідування або передачі законним власникам, у яких воно було вилучено злочинним шляхом. Зобов'язання про таке повернення повинно бути надане в письмовому вигляді вищим керівником компетентного органу іноземної держави, що направив доручення, а факт передачі законним власникам підтверджений копією відповідного рішення, яке набуло законної сили й засвідчене цією посадовою особою.

6. Доручення компетентного органу іноземної держави про виконання рішення суду в частині конфіскації майна, що набуло законної сили розглядається в порядку визначеному Цивільним процесуальним кодексом України.

Виконання на території України рішення іноземного суду в частині конфіскації майна, що набуло законної сили, здійснюється в порядку, визначеному Законом України “Про виконавче провадження”».

ВИСНОВКИ

У результаті дисертаційного дослідження автором запропоновано нове вирішення наукового завдання удосконалення розуміння місця розшуку та забезпечення конфіскації майна в механізмі співробітництва держав у боротьбі зі злочинами. Основні висновки, пропозиції й рекомендації полягають у такому:

1. Доведено, що співробітництво держав у боротьбі зі злочинами у вузькому значенні є комплексною галуззю законодавства, яка являє собою органічну систему внутрішньо узгоджених правових норм, що сформувалась на підставі інтересів держав і потреб юридичної практики, та регулює кримінально-правові й кримінально-процесуальні відносини держав.

Співробітництво держав у боротьбі зі злочинами не має властивого лише їй предмета й методу, а застосовується до відносин, врегульованих нормами міжнародного кримінального права та міжнародного співробітництва у сфері кримінального судочинства.

2. Розглядаючи співробітництво держав у боротьбі зі злочинами у широкому розумінні, встановлено, що його напрямками є врегульовані нормами міжнародних договорів, загальновизнаними принципами міжнародного права й нормами внутрішнього законодавства держав, шляхи взаємодії держав, здійснюваної в певній формі, кримінально-правового, кримінально-процесуального та/або науково-методичного й інформаційного характеру.

Уточнено, що формами міжнародного співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю є способи (чітко встановлений порядок) його здійснення. Такими формами на сьогодні є співробітництво в межах

[illegible]

7. Доведено, що з метою забезпечення швидкості, оперативності та точності співпраці слідчих органів з уповноваженими представниками слідчих органів інших держав доцільно запровадити практику укладення міждержавних угод на обласному рівні в межах прикордонних областей з правоохоронними органами прикордонних областей сусідніх до України держав, в яких передбачити можливість здійснення розшуку та забезпечення конфіскації майна за спрощеною процедурою.

8. Обґрунтовано, що Центральний орган при виборі органу, що буде виконувати іноземне доручення про здійснення розшуку й забезпечення конфіскації майна, повинен керуватись відповідно правилами предметної та територіальної підслідності або підсудності.

Процесуальними підставами для звернення органів досудового слідства та суду України до уповноважених представників іншої держави з дорученням про здійснення розшуку та забезпечення конфіскації майна є достатні дані, які дають право вважати, що на території цієї держави знаходиться необхідне майно.

[illegible]

доповнення ст. 126 КПК України та ч. 1 ст. 637 Проекту КПК України окремими частинами й пунктами; внесення змін до статей 6 та 104 Конвенції держав-учасниць СНД від 07.10.2002 р.; зміни назви та змісту ст. 641 Проекту КПК України, виклавши їх у редакції, поданій у підрозділі 3.3 автореферату.

Запропоновані зміни дадуть можливість урахувати всю специфіку розглядуваних правовідносин і врегулювати виконання відповідних рішень органів досудового слідства та вироку, винесеного національним чи іноземним судом.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Ігнатенко В.В. Сучасний зміст міжнародного співробітництва у сфері боротьби зі злочинністю / В.В.Ігнатенко // Вісник Харківського

національного університету внутрішніх справ. – 2006. – № 33. – С. 205-211.

2. Ігнатенко В.В. Поняття міжнародного розшуку, арешту та конфіскації одержаних злочинним шляхом грошових коштів та майна: окремі кримінально-процесуальні аспекти / В.В. Ігнатенко // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. – 2006. – № 34. – С. 110-114.

3. Ігнатенко В.В. Основні напрямки та форми міжнародного співробітництва у сфері боротьби зі злочинністю / В.В. Ігнатенко // Південноукраїнський правничий часопис. – 2007. – № 3. – С. 34-37.

4. Ігнатенко В.В. Міжнародно-правові основи міжнародного розшуку, арешту та конфіскації майна, отриманого злочинним шляхом / В.В. Ігнатенко // Науковий вісник Ужгородського національного університету : Серія : «Право». – 2007. – № 8. – С. 284-288.

5. Ігнатенко В.В. Арешт майна: питання теорії та практики застосування органами досудового слідства України / В.В. Ігнатенко // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського: Серія «Юридичні науки». – 2007. – Т. 20 (59). – № 1. – С. 83-88.

6. Ігнатенко В.В. Сучасний стан кримінально-процесуального законодавства / В.В. Ігнатенко // Проблеми гармонізації законодавства країн СНД та Європейського Союзу : матеріали міжн. наук-практ. конф., Ірпінь, 16 квітня 2004 року / Держ. под. адміністрація, Нац. акад. держ. податков. служб. Укр. – Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2004. – С. 175-176.

7. Ігнатенко В.В. Законодавче забезпечення міжнародного розшуку, арешту та конфіскації майна (за діючим КПК України) / В.В. Ігнатенко // Юридичні читання молодих вчених : зб. матеріалів всеукр. наук. конф., 23-24 квітня 2004 р. / ред. кол. В.П. Андрущенко, Ю.С. Шемшученко та ін. – К. : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2004. – С. 179-182.

8. Ігнатенко В.В. Арешт майна юридичної особи: окремі кримінально-процесуальні питання / В.В. Ігнатенко // Правове життя: сучасний стан та перспективи розвитку : зб. тез наук. доповідей III міжнар. конф. аспірантів, студентів та здобувачів, 23-24 березня 2007 р. / ред. кол. П.Д. Пилипенко, І.М. Якушев. – Луцьк, 2007. – С. 244-245.

9. Ігнатенко В.В. Кримінально-процесуальні аспекти розшуку, арешту та конфіскації майна, яке перебуває на території іншої держави: система принципів та їх зміст / В.В. Ігнатенко // Актуальні проблеми національного законодавства : зб. матеріалів республік. наук.-практ. конф., 21 червня 2008 р. / ред. кол. К.В. Манжул, Л.Л. Кінащук. – Кіровоград, 2008. – С. 78-83.

АНОТАЦІЯ

Ігнатенко В.В. Розшук та забезпечення конфіскації майна в механізмі співробітництва держав у боротьбі зі злочинами. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. – Класичний приватний університет. – Запоріжжя, 2010.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню питань розшуку й забезпечення конфіскації майна в механізмі співробітництва держав у боротьбі зі злочинами. Уточнено визначення поняття, змісту, основних напрямів, форм і механізму співробітництва держав у боротьбі зі злочинами. Охарактеризовано правову допомогу у кримінальних справах як один із напрямів співробітництва держав у боротьбі зі злочинами та її основні види. Охарактеризовано міжнародно-правове регулювання й визначено принципи розшуку й забезпечення конфіскації майна на території іншої держави. Досліджено окремі процесуальні й процедурні питання запиту й надання органами досудового слідства України правової допомоги у виді розшуку й забезпечення конфіскації майна.

Сформульовано пропозиції щодо внесення змін до ст. 126 КПК України, статей 637 і 641 КПК України.

Ключові слова: розшук майна, забезпечення конфіскації майна, співробітництво держав, боротьба зі злочинами, правова допомога в кримінальних справах.

АННОТАЦИЯ

Игнатенко В.В. Розыск и обеспечение конфискации имущества в механизме сотрудничества государств по борьбе с преступлениями. – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.09 – уголовный процесс и криминалистика; судебная экспертиза; оперативно-розыскная деятельность. – Классический приватный университет. – Запорожье, 2010.

Диссертация посвящена комплексному изучению вопросов сущности розыска и обеспечения конфискации имущества и его места в механизме сотрудничества государств по борьбе с преступлениями.

В диссертации уточнено определение понятия, содержание, основные направления, формы и механизм сотрудничества государств в борьбе с преступлениями. Охарактеризована правовая помощь по уголовным делам как одно из направлений сотрудничества государств в борьбе с преступлениями и ее основные виды. Рассмотрено международно-правовое регулирование и определены принципы розыска и обеспечения конфискации имущества на территории другого государства. Освещены отдельные процессуальные и процедурные вопросы запроса и предоставления органами досудебного следствия Украины правовой помощи в виде розыска и обеспечения

конфискации имущества.

В диссертации предоставлен основательный анализ теоретических положений, в том числе существующих научных позиций украинских и зарубежных ученых-процессуалистов, ученых в области уголовного процесса, международного уголовного права, относительно определения понятия сотрудничества государств в борьбе с преступлениями и его содержания.

Автор приводит собственное определение понятия «сотрудничество государств в борьбе с преступлениями» в его узком значении и доказывает, что последнее является комплексной отраслью законодательства. При этом поддерживает точку зрения, согласно которой данное понятие в широком значении является специфическим видом деятельности государств в сфере предупреждения преступности, борьбы с ней и обращения с преступниками.

На основании определения содержания сотрудничества государств по борьбе с преступлениями, его основных направлений и форм, содержания правовой помощи по уголовным делам определено место розыска и обеспечения конфискации имущества на территории другого государства в механизме сотрудничества государств по борьбе с преступлениями.

Отмечено, что данный правовой институт является одним из видов правовой помощи по уголовным делам. Такой вывод подтвержден диссертантом результатами его последующих исследований системы международно-правовых документов, регулирующих сферу рассматриваемого вида сотрудничества государств, результаты которых показали, что указанные документы обеспечивают международно-правовое регулирование розыска и обеспечения конфискации имущества на территории другого государства, определяют его как сложную систему правоотношений, усложненных иностранным элементом, с собственным содержанием, субъектами и объектом.

Определены правовые принципы розыска и обеспечения конфискации имущества, предложена их классификация.

Проанализировано действующее законодательство Украины и международные договора с целью надлежащего определения процедурных и процессуальных особенностей предоставления правовой помощи по уголовным делам в виде розыска и обеспечения конфискации имущества. Исследование в этой части коснулось вопросов определения Центрального органа для такого вида сотрудничества; выбора органа, который будет непосредственно выполнять ходатайство о правовой помощи на территории Украины, определения процессуальных оснований для обращения органов досудебного следствия Украины к уполномоченным представителям другого государства с ходатайством о предоставлении рассматриваемого вида правовой помощи по уголовным делам; определения требований к форме и содержанию таких ходатайств, и приложений к ним.

С целью предоставления органам досудебного следствия Украины надлежащих условий для оказания ими правовой помощи в виде розыска и обеспечения конфискации имущества диссертантом внесены конкретные

предложения относительно совершенствования уголовно-процессуального законодательства Украины.

Ключевые слова: розыск имущества, обеспечение конфискации имущества, сотрудничество государств, борьба с преступлениями, правовая помощь по уголовным делам.

ANNOTATION

Ignatenko V.V. Search and providing of confiscation of property in the mechanism of cooperation of the states in a fight against crimes. – *Manuscript*.

Candidate of sciences in law dissertation, specialty 12.00.09 - criminal procedure and criminalistics; forensic inquiry; investigative activity. – Classical Private University. – Zaporizhzhya, 2010.

Theses are devoted to complex research of questions of search and providing of confiscation of property in the mechanism of cooperation of the states in a fight against crimes. In work determination of concept, maintenance, basic directions, forms and mechanism of cooperation of the states is specified in a fight against crimes. A legal aid is described in criminal cases as one of directions of collaboration of the states in a fight against crimes and its basic kinds. The international law adjusting and certainly principles of search is described providing of confiscation of property on territory of other state. Investigational the separate judicial and procedural questions of query and grant of pre-trial investigation of Ukraine of legal aid organs providing of confiscation of property in the type of search.

Offered changes to the article 126 Criminal procedural code of Ukraine, and to the articles 637 and 641 Draft of Criminal procedural code of Ukraine.

Key words: search of property, providing of confiscation of property, cooperation of the states, fighting against crimes, legal assistance in criminal cases.